

LEVY, MERVYN MONTAGUE (1914-1996), awdur a darlledwr ar y celfyddydau gweledol

Enw: Mervyn Montague Levy
Dyddiad geni: 1914
Dyddiad marw: 1996
Plentyn: Ceri Levy
Rhiant: Have Levy (née Rubenstein)
Rhiant: Louis Zachariah Levy
Rhyw: Gwryw
Galwedigaeth: awdur a darlledwr ar y celfyddydau gweledol
Maes gweithgaredd: Celf a Phensaerniaeth; Llenyddiaeth ac Ysgrifennu
Awdur: Peter Lord

Ganwyd Mervyn Levy yn Abertawe ar 11 Chwefror 1914 o dras Iddewig, un o dri phlentyn Louis Levy a'i wraig Have (ganwyd Rubenstein). Tyfodd i fyny mewn amgylchiadau cyfforddus ymhlith y genhedlaeth dalentog yn Abertawe a gynhwysai Alfred Janes, [Daniel Jones](#) a [Dylan Thomas](#). Yn y 1930au cynnar mynychent gaffi'r Kardomah, gyda [Vernon Watkins](#), Charles Fisher ac eraill. Aeth Levy i Ysgol Gelf Abertawe dan ei Phrifathro dylanwadol, William Grant Murray, cyn mynd ymlaen i'r Coleg Celf Brenhinol yn Llundain yn 1932. Rhannai fflat yn Chelsea gyda [Thomas](#) a Janes, ac yn nes ymlaen hefyd gyda'r arlunydd William Scott. Mabwysiodd y grŵp ffordd o fyw Fohemaidd gan efelychu [Augustus John](#), un a oedd yn 'seren arweiniol' iddynt yng ngolwg Levy. Yn y Coleg Brenhinol rhagorodd Levy fel dyluniwr, gan ennill Gwobr Syr Herbert Read am Ddylunio yn 1935. Cyfrannodd ei ddarluniau o [Dylan Thomas](#) tuag at ffurfio delwedd gyhoeddus y bardd.

Ar ôl iddo adael y Coleg Brenhinol a mynd i mewn i 'jyngl erchyll y byd go iawn', cymerodd Levy amryw swyddi er mwyn ei gynnal ei hun hyd ddechrau'r Ail Ryfel Byd, pan aeth i Sandhurst. Daeth allan yn 1941 gyda chomiswn yng Nghorfflu Addysg Brenhinol y Fyddin, a threuliodd flynyddoedd y rhyfel yn dysgu. Ar ôl y rhyfel cafodd swyddi mewn addysg oedolion ym Mryste ac yn Llundain. Yn y gwaith hwn perthynai Levy i brif ffrwd y ymudiad i ddemocrateiddio'r celfyddydau wedi'r rhyfel, dan arweiniad Cynghorau'r Celfyddydau, ond yn y 1950au daeth i'r amlwg fel arloeswr trwy gyflwyno'r gyfres '*Painting for Housewives*' ar deledu'r BBC. Atgyfnerthodd y gwaith hwn gyda chyhoeddiadau am gelf wedi eu sgrifennu ar gyfer y darllynydd cyffredin - *Painter's Progress* (1954), *Painting for All* (1958) - ac ar gyfer plant, *Painting with Sunshine* (1955). Yn ystod y cyfnod hwn o amlygrwydd Prydeinig ni cholodd gyswllt â'i wlad ei hun, gan gyfrannu ar arddangosfeydd ac ar artistiaid unigol i'r cylchgrawn *Wales*, a olygid gan Keidrych Rhys, gan gynnwys adolygiad nodedig o ddeifiol ar lyfr [David Bell](#), *The Artist in Wales* (1957).

Yn 1962 daeth Levy yn olygydd nodweddiadol ar gyfer y cylchgrawn *The Studio*, swydd a ddaliodd am bedair blynedd ac a fu'n fodd iddo ddod i adnabod ac i sgrifennu am nifer o artistiaid Ewropeaidd blaenllaw, gan gynnwys Salvador Dali. Datblygodd ddiddordeb arbennig yng ngwaith L.S. Lowry, a chyhoeddodd dair cyfrol arno, gan gynnwys *The Paintings of L.S. Lowry: oils and watercolours* (1975). Mae ysgrifau Levy yn amlygu diddordeb cyson yn seicoleg artistiaid, dan ddylanwad syniadau Ffreudaidd am rywioldeb (*The Moons of Paradise: some reflections on the appearance of the female breast in art*, 1962). Yn *Liberty Style, The Classic Years, 1798-1910* (1986), dadleuodd fod Art Nouveau cyfandirol wedi ei drawsnewid gan atalnwyl rhywiol Seisnig yng ngwaith Liberty & Co. Yn 1982 cyhoeddodd hunangofiant byr, *Reflections in a Broken Mirror*.

Roedd ar Levy olwg drawiadol. Roedd yn eithriadol o fyr, ac eto'n olygus. Yn waraidd ei ddull, roedd yn chwedleuwr o fri ac yn hoff o ffantasi, gan ddiddanu ymwelwyr â'r Chelsea Arts Club, a ddeuai ato'n llun yn ei flynyddoedd olaf i glywed ei straeon am [Dylan Thomas](#). Bu'n briod deirgwaith a chafodd un ferch a dau fab; un o'r meibion yw'r gwneuthurwr ffilmiau dogfen Ceri Levy. Bu Mervyn Levy farw yn Llundain ar 14 Ebrill 1996.

Awdur

Peter Lord

Ffynonellau

Mervyn Levy, 'No Time Like the Present (I take my stand)', *Wales*, ed. Keidrych Rhys, 4 (December, 1958), 70

Mervyn Levy, *Reflections in a Broken Mirror* (1982)

Peter Lord, recordiad o gyfweiliad gyda Mervyn Levy yn adnau Prosiect Ymchwil Diwylliant Gweledol Cymru, Archif

Genedlaethol Sgrin a Sain, LIGC

Ceri Levy, 'Obituary: Mervyn Levy', *The Independent*, 17 Mai 1996

Peter Lord, *Relationships with Pictures: an Oblique Autobiography* (2013), tt. 166-76

Dolenni Ychwanegol

VIAF: [79129778](#)

Wikidata: [Q6820925](#)

Dyddiad cyhoeddi: 2015-01-09

Hawlfraint Erthygl: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/>

Mae'r Bywgraffiadur Cymreig yn cael ei ddarparu gan Lyfrgell Genedlaethol Cymru a Chanolfan Uwchefrydiau Cymreig a Cheltaidd Prifysgol Cymru. Mae ar gael am ddim ac nid yw'n derbyn cymorth grant. Byddai cyfraniad ariannol yn ein helpu i gynnal a gwella'r wefan er mwyn i ni fedru parhau i gydnabod Cymry sydd wedi gwneud cyfraniad nodedig i fywyd yng Nghymru a thu hwnt.

Ewch i'n [tudalen codi arian](#) am ragor o wybodaeth.

